

Halfdan Rasmussens opvækst som barn i et arbejdsmiljø udviklede hans følelse af social og politisk indignation – en følelse, som kom til at præge ham selv som person og hans digte, som, fra han var ganske ung, gav sig udslag i et politisk engagement i samtiden. Om det så var om de fattige 1930'ere med gammeldags institutioner for børn eller 1960'erne med folkelige protestaktioner som optogene mod atomvåben på den ene side og stigende velfærd på den anden side.

Vreden og indignationen har Halfdan Rasmussen til fælles med andre generationer af forfattere, der er vokset op i udsatte vilkår. Senest har vi mødt det hos den unge digter Yahya Hassan (f. 1995), som i digtsamlingen *Yahya Hassan* ligeledes udtrykker stort personligt og politisk engagement, og som i en åbenlys kritisk socialrealisme skildrer forholdene hos socialt belastede indvandrerfamilier i ghettoer, hvor han selv er vokset op.

Yahya Hassan agerer med modstand, kampgejst og indfølingsevne, og da han i 2014 skulle modtage Politikens Litteraturpris for sin digtsamling, rejste han i stedet til Kijev i Ukraine for at rapportere fra den alvorlige borgerkrig.

Tre dage senere sendte han et langdigt hjem, som samme dag blev trykt i Politiken. Hans digte er fyldt med ordspil og lydlige virkemidler, der, lige som Halfdan Rasmussens digte, giver sproget et flow og en rytme, der gør dem læsevenli-

ge og rammer både følelser og krop.

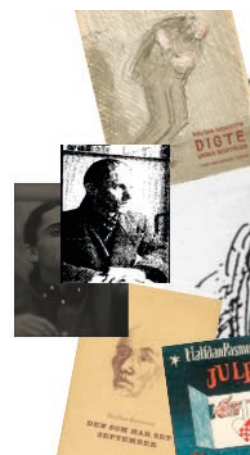
Læs de to digte af hhv. Yahya Hassan og Halfdan Rasmussen, som begge handler om at mærke de svære sociale betingelser på egen krop.

TVANGSFJERNET

...

MEN I KENDER HISTORIEN
EN SAGSBEHANDLER DUKKER OP MED ET STYKKE PAPIR
OG ET PAR BETJENTE DER BARE GØR DERES ARBEJDE
MOR SIGER
TAG IKKE MIN SØN DET ER EID I MORGEN
MEN DET DER PAPIR
SÅ JEG TAGER MINE SLIDTE SKO PÅ
OG KYSSER PANDER FARVEL
SPARKER SAGSBEHANDLEREN NED AD
TRAPPERNE
OG FÅR HÅNDJERN PÅ
DET ER STRAFBART SIGER BETJENTENE
I MUNDEN PÅ HINANDEN
OG JEG SIGER AT JEG ER UNDER DEN KRIMINELLE LAVALDER
SPARKER OGSÅ TIL DEM
OG SÅDAN BLIVER LAM OG KEBAB
SKIFTET UD MED MORTENSAND MED ÆBLE- OG SVESKEFYLD
I RINGER OG KALDER MIG SKIFTEVIS BROR ELLER DANSKER
VIL VIDE HVAD JEG LAVER PÅ ET OPHOLDSSTED
MEN KENDER VI EGENTLIG HINANDEN
HAR VI ANDET END SMERTEN TIL FÆLLES
NU ER I BLEVET STORE OG SMUKKE
OG JEG ER ÅBENBART BLEVET DANSKER
MEN KENDER VI EGENTLIG HINANDEN
DET ER LÆNGE SIDEN VI KOM UD AF DET HUL
DET KAN VEL IKKE HOLDE SAMMEN PÅ OS

Yahya Hassan: *Yahya Hassan*, 2013

OG DET VAR HAM SVENNER

Og det var ham Svenner fra Smøgen
som altid fik masser af tæv
og altid skrev efter i skolen
og altid skrev galt når han skrev

Og Svenner kom hjem med en seddel
og så fik tæv af sin far
fordi han fik tæv af en lærer
og glemte de rigtige svar

Og Svenner fik tæv og stjal bolcher
og Svenner fik klø og var fræk
og Svenner fik bank og stjal bøger
som Svenner forærede væk

Og alle i klassen fik bolcher
og ham inspektøren blev gal
og talte om hæler og stjæler
og bankede Svenner der stjal

Og bankede alle os andre
og så blev vi gale på Svend
og mødte ham oppe på volden
og bankede Svenner igen

Og så blev han sendt på en anstalt
og kom under orden og tugt
og så blev han banket og tævet
og tog det besindigt og smukt

Og Svenner kom ud og var Svenner
og løb gennem Smøgen en dag
Vi delte en hel pose bolcher
Jeg husker den syrlige smag

Halfdan Rasmussen:
Og det var det, 1977

Halfdan Rasmussen, 22 år gammel:
"Slavesang" fra 1937:

Skolen stempler dig i knolden:
"dannebrog" og "fædreland",
"konge", "stat" og "hold din kæft",
og "drik a statens spildevand"!

ARBEJDSSPØRGSMÅL

1. Læs de to lange digte af hhv. Halfdan Rasmussen og Yahya Hassan – og kig også på citatet fra den unge Halfdans digt "Slavesang".
2. Forklar, hvad hvert digt handler om.
3. Begge digte er episke (beskrivende), men giv eksempler på, hvilke forskelle der er på Halfdan Rasmussens traditionelle digt og Yahya Hassans prosadigt. Hvordan virker de to digte forskelligt på dig?
4. Hvem er det, der taler i digtene? Giv eksempler på det.
5. Der er et 'jeg' i begge digte: Hvad er forskellen på jegets synsvinkel i de to digte?
6. Hvilken tid er de to digte skrevet i, og er der ændringer undervejs?
7. Zoom ind på Halfdan Rasmussens digt: Hvilken effekt har det, at jeget træder frem i sidste linje af Halfdan Rasmussens digt?
8. Hvad betyder "den syrlige smag" i overført betydning?
9. Zoom ind på Yahya Hassans digt: Hvilken betydning har læserhenvendelsen "MEN I KENDER HISTORIEN ..."
10. Yahya Hassan taler i digtet til sine brødre. Hvorfor tror du Yahya Hassan nævner, at de skiftevis kalder ham for "BROR ELLER DANSKER"?
11. Hvorfor tror du, han spørger, om de egentlig kender hinanden? Og hvilken virkning har det, at spørgsmålet gentages to gange?
12. Hvad markerer det lille ord "åbenbart" i 4. sidste linje?
13. *Og det var det* er blevet beskrevet som Halfdan Rasmussens egne erindringer, hvorimod YAHYA HASSAN er blevet meget omdiskuteret i forhold til, om det er virkelighed eller fiktion. Diskuter, hvad forskellen er på selvbiografi og selvscenesættelse? Hvorfor det er vigtigt at læse en tekst som enten virkelighed eller fiktion? Hvad sker der, når genrene blandes sammen?